

Irodalmi és történelmi hősök Hont, Nógrád és Gömör vármegyékben

HAT-20-03-0169

A III. Béla Gimnázium 36 diákja Gál Krisztina és Sziegl Hajnalka tanárnők kíséretében vett részt egy ötnapos tanulmányúton a Felvidéken. Megtekinthették a felvidéki magyarság történelmi és irodalmi örökségét, és betekintést nyerhettek a határainkon kívül élő magyarság életébe, személyes beszélgetéseken keresztül megtapasztalhattuk örömeiket és problémáikat is.

1. nap

Augusztus 26-án reggel indultunk és néhány óra múlva megérkeztünk Szklabonyára, Mikszáth Kálmán szülőfalujába. Mikszáth háza ma múzeum, ahol megtekinthetők személyes tárgyai, a falakon idézetek műveiből. A múzeum dolgozói nagy szeretettel meséltek a nagy íróról, aki falujuk szülötte. Élvezet volt hallgatni izes palóc tájszólásukat és érdekes volt megfigyelni néhány szókincsbeli különbséget.

Mikszáth írta: „Olyan országot szeretnék, ahol még mesélnek az emberek.” (Almanach, 1919). Utunk kezdetétől egy ilyen országban érezhettük magunkat.

Következő állomásunk a Balassi család ősi fészke, Kékkő vára volt. A várat valószínűleg a 12. században építették. Legfontosabb időszaka azonban a 16. század, amikor gróf Balassa Bálint hőiesen védte a várat a töröktől. Sajnos a vár elesett.

Ezután Fülekre látogattunk el. A vár 800 éves történelme folyamán több nemesi család tulajdonában volt. Először az 1240-es években említik, amikor IV. Béla elkobozta Fulkó nevű lovagjától. Ma a Bebek-toronyban „A füleki vár évszázadai” című kiállítás látható.

Este megérkeztünk Várhosszúrétre a szálláshelyünkre, ahol vacsorával várták a csoportot.

2. nap

Reggeli után útra keltünk és másfél órás utazást követően megérkeztünk Rimaszombatba. Megnéztük a Gömör-Kishonti Múzeum gazdag kiállítását. Szlovákia egyik legrégebbi múze-

uma, az épületet Miksa Ferenc tervezte, akinek számos épülete látható a városban. A múzeumban megtekinthettük a régió történelmi és természeti kincseit.

A múzeumi vezetés után szabad program volt.

Délután visszautaztunk a szállásra, amely mellett hatalmas tisztás található. A gyerekek elles-
hették a kalandozások korában alkalmazott ijászat tudományát. Mindenki gyakorolhatta az
íjászkodást, majd versenyt is rendeztünk.

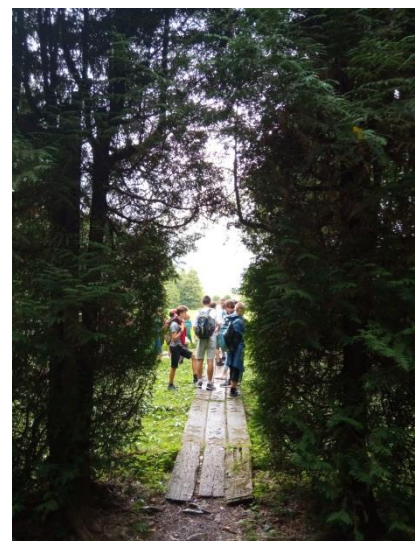

Ezután kézműves foglalkozás következett. Egy helyi iparművész mutatta be a kosárfonás tudományát, majd a gyerekek maguk is készíthettek fonással egy szív alakot.

Vacsora után szabadprogram volt. Az internet elérés elég gyöngye volt, de nem is hiányzott a gyerekeknek. Többen fölmentek a kilátóba társasozni, volt, aki focizott, mások beszélgettek.

3. nap

Vasárnap reggel egy kisebb erdei túrát tettünk a szállásunk környékén, majd a „gömöri Ravennába” indultunk.

Gróf Andrássy Dénes (1835-1913), a krasznahorkaváraljai mauzóleum építtetője, Magyarország és később az Osztrák-Magyar Monarchia egyik legjelentősebb nemesi családjának, az Andrássy család fiatalabb, monoki ágának utolsó férfi leszármazottja volt. Mivel Dénes rangon alul házasodott, felesége, Hablawecz Franciska polgári származású volt, Dénest apja kizárta a családi vagyonból. Testvére azonban korán meghalt, ezután édesapja is, így végül mégis Dénes örökölte a hatalmas vagyont. Gyermektelen lévén, vagyonát jótékonykodásra használta. Szeretett feleségét illő módon kívánta eltemetni, rotunda alakú, arannyal és drágakövekkel ékesített mauzóleumot építtetett számára. Diákjaink megkoszorúzták Dénes és Franciska sírját.

Következő állomásunk Betlér volt. Volt, aki a gyönyörű angolparkban sétált, néhány diákkal pedig megnéztük az Andrássyak vadászkastélyának eredeti bútorokkal és használati tárgyakkal berendezett helyiségeit. A falakon Feszty Árpád, Benczúr Gyula, Madarász Viktor képei.

A kastélyt körülvevő park 80 hektáros, ösvényekkel, halastóval, egyben Szlovákia legnagyobb botanikus kertje.

Ezután Kassára utaztunk, ahol felkerestük a rodostói házat, amely a nagyságos fejedelem törökföldi emigrációjának állít emléket. II. Rákóczi Ferenc egészalakos bronzszobra a Hóhérbástya udvarán áll.

Kassán megtekintettük a fél évezreden át épített dómot. A dómban található II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és Bercsényi Miklós sírja.

Kassa után visszatértünk Magyarországra, mivel a szállásunk Pálházán volt az erdei iskolában.

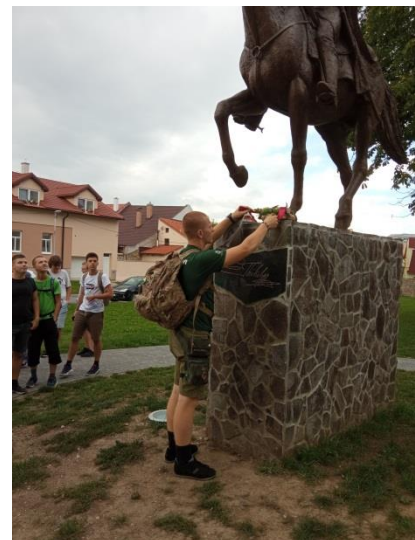
4. nap

Lőcsére gondolva sokunknak Jókai Mór A lőcsei fehér asszony c. művének története elevenedik meg. A régi városháza épülete, - amelyben ma a Szepesi Múzeum működik - a reneszánsz világi építészet legjelentősebb remekművei közé tartozik a Szepességen. A múzeumban megtaláltuk a fehér asszonyról készült festményt. A kiállításon megnéztük a város történetéről szóló kiállítást, valamint a Felső Szepesség népművészeti alkotásait. Maga a város egy kultúr-történeti gyöngyszem és sok, a dicső múlthoz kötődő műemlékkel rendelkezik. Lőcse épített öröksége 1993 óta szerepel az UNESCO világörökség listáján.

Lőcse után Késmárkra utaztunk, ahol megtekintettük a cip-szer fatemplomot. Sajnos csak kívülről, mivel hétfőn zárva volt. Majd diákjaink megkoszorúzták a Gyórfi Lajos által készített Thököly Imre lovasszobrot, amely a késmárki vár előtti téren áll.

Elsétáltunk a késmárki várba, a vár udvarán szabad program volt. Késmárk vára nagy szerepet játszott a Rákóczi szabadságharcban.

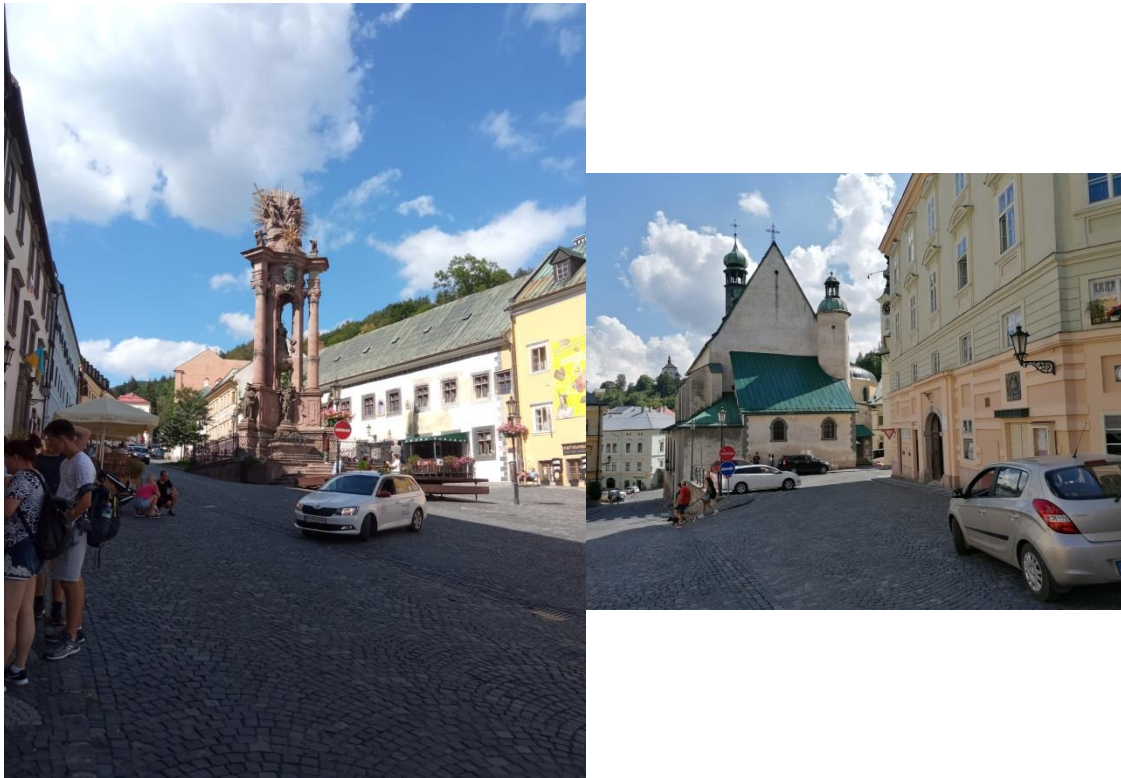
Hétfő esti szállásunk Szepesváralján volt. A szobákból szép kilátás nyílt a várra. Élvezetes program volt, hogy ki futva, ki rendes túra sebességgel, fölment a várhoz vezető ösvényen. A vár jelenleg förlújítás alatt van, így bemenni nem tudtunk.

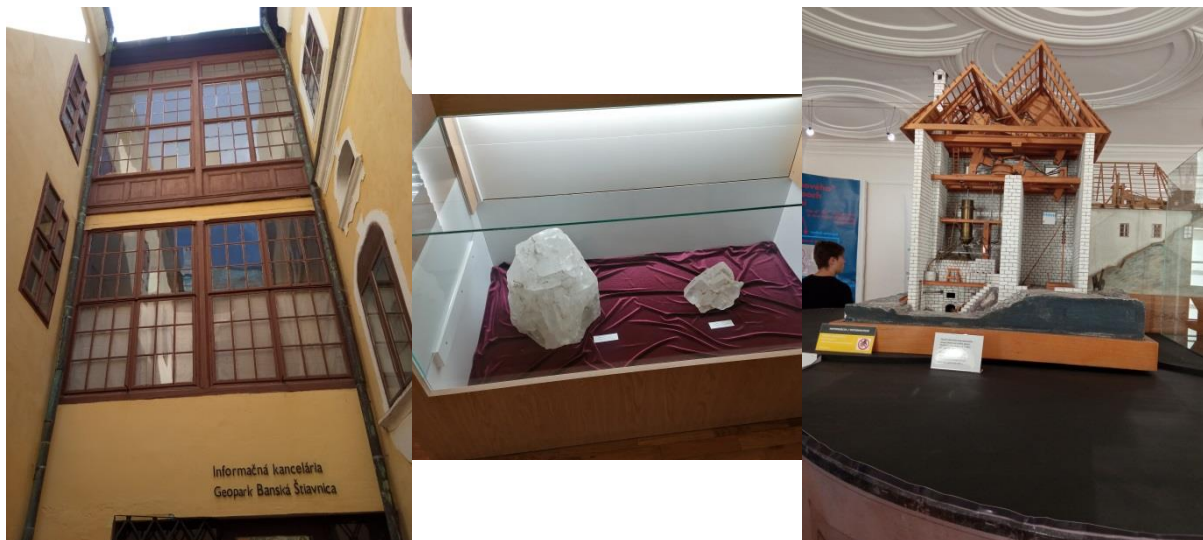
5. nap

Utunk utolsó napján több, mint 500 kilométernyi út állt előttünk Szepesváraljától Bajáig. Útközben megálltunk Selmecebányán. Többféle legenda létezik a város kialakulásának kezdeteiről. Egyik szerint az arany- és ezüstlelőhelyeket egy pásztor találta meg két szalamandrának köszönhetően az Óhegy lábánál. Mesés gazdagság létezett itt a középkorban. Selmecebányán megnéztük az ásványtani múzeumot, ahol több száz szép ásvány van kiállítva nem csak a vá-

ros környékéről, hanem szerte a világból. Ezután a diákok önállóan megnézhatték a középkori hangulatot árasztó, szépen förlújított várost.

A múzeum geológusával beszélgetve kiderült, hogy ismeri Baját, hallott a halászléfőző fesztiválról. Megtudtuk, hogy jól ismeri egyik volt diákunkat, ma biológus kutatót, aki a környéken végzett kutatásokat.

Selmecebányát elhagyva muszáj volt haza indulnunk, mert még többórás út várt ránk.

Az ötnapos út élményeit összefoglalva elmondhatom, hogy nagyon jó csapat kovácsolódott össze, új ismeretségek és barátságok köttetnek. Diákjaink méltó módon képviselték Magyaror-

szágot és iskolánkat. Remélem, hogy ez az utazás egy újabb alkalom volt számukra, amikor átérezhették, hogy a haza nem pillanatnyi érdekek mentén létező ideiglenes szálláshely, hanem a történelem és a magyar lélek által sajátunknak tudható, identitást adó föld.

Gál Krisztina
projektvezető